

บทความวิชาการ Hot Issue

(มิถุนายน 2559)

การบริการแอปพลิเคชันภาครัฐสู่ช่องทางการสนับสนุนการออกเสียงประชามติ

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ <http://www.parliament.go.th>

การบริการแอปพลิเคชันภาครัฐสู่ช่องทางการสนับสนุนการออกเสียงประชามติ

พิรุวรรณ กิติคุณ

วิทยาการชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้วันที่ 7 สิงหาคม 2559 เป็นวันออกเสียงประชามติ โดยกำหนดให้มีการออกเสียงประชามติใน 2 ประเด็น โดยประเด็นแรก คือ การให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ทั้งฉบับ และประเด็นที่สอง คือ การให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบประเด็นเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง 5 ปีแรก นับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” นั้น ส่งผลให้ภาครัฐเกิดภารกิจสำคัญเพื่อสนับสนุนการออกเสียงประชามติขึ้น ซึ่งภารกิจดังกล่าวประกอบด้วย ภารกิจการให้ความรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ภารกิจการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ และภารกิจการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติ (รัฐบาลไทย, 2559)

ในการนี้ ภาครัฐได้เล็งเห็นช่องทางในการสนับสนุนภารกิจดังกล่าว โดยนำการบริการแอปพลิเคชันภาครัฐมาใช้ประโยชน์ภายใต้ความมุ่งหมายให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญ และเชิญชวนประชาชนออกไปใช้สิทธิลงประชามติ รวมทั้งสังเกตการณ์ ฝ้าระวัง และป้องกันไม่ให้มีการทุจริตในการนับคะแนนลงประชามติ เพื่อให้การลงประชามติเป็นไปตามกฎหมายและเกิดความยุติธรรม ซึ่งในปัจจุบันภาครัฐได้มีการพัฒนาบริการแอปพลิเคชันภาครัฐเพื่อสนับสนุนการออกเสียงประชามติ จำนวน 3 แอปพลิเคชัน ได้แก่ แอปพลิเคชันฉลาดรู้ประชามติ แอปพลิเคชันดาวเหนือ และแอปพลิเคชันตาสับปะรด

อนึ่ง ในบทความนี้จะกล่าวถึงการบริการแอปพลิเคชันภาครัฐซึ่งเป็นช่องทางการสนับสนุนการออกเสียงประชามติในภารกิจต่าง ๆ โดยมุ่งหวังว่าประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติจะมีความเข้าใจถึงการบริการภาครัฐเพิ่มขึ้นและสามารถใช้บริการภาครัฐดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ต่อไปทั้งในการออกเสียงประชามติและในการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไป

1. ช่องทางการสนับสนุนการออกเสียงประชามติ ในภารกิจการให้ความรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ โดยผ่านแอปพลิเคชันฉลาดรู้ประชามติ

แอปพลิเคชันฉลาดรู้ประชามติจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญและกระบวนการออกเสียงประชามติ รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติ

ซึ่งมีทั้งรูปแบบตัวหนังสือและอินโฟกราฟิก โดยไม่มีการโน้มน้ำหนักใจ ไม่มีการใส่ความคิดเห็น แต่จะเป็นการใช้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญมานำเสนอ

ที่มา : http://www.nsr.u.ac.th/News_detail.aspx?newsid=928

หน้าแรกของแอปพลิเคชันฉลาดรู้ประชามติจะมีนาฬิกาแสดงเวลานับถอยหลังวันออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559 และเนื้อหาสาระภายในจะแบ่งออกเป็น 5 ส่วนหลัก คือ 1. ร่างรัฐธรรมนูญฉบับเต็ม 2. คำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ 3. ประชามติคืออะไร 4. กระบวนการออกเสียงประชามติ และ 5. เรียนรู้รัฐธรรมนูญแบบง่าย ๆ (โดยแบ่งหัวข้อออกเป็น 8 หัวข้อ ประกอบด้วย 1. ประชาชน 2. บริหารราชการแผ่นดิน 3. รัฐสภา 4. ศาล ศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ 5. องค์กรอิสระ 6. การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 7. การปฏิรูปประเทศ และ 8. บทเฉพาะกาล ซึ่งหากผู้ใช้งานสามารถอ่านเนื้อหาสาระของแอปพลิเคชันครบทั้งหมด จะได้รับประกาศนียบัตรแสดงความชื่นชม และสามารถแชร์ไปให้บุคคลอื่นรับทราบอีกด้วย)

นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับการสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติออกเสียงประชามติ หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในการออกเสียงประชามติ พ.ศ. 2559 และเว็บไซต์อื่นที่น่าสนใจ เช่น กกต. กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งมีหัวข้อการลงทะเบียนขอใช้สิทธิออกเสียงประชามตินอกเขตจังหวัด การลงทะเบียนขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร การดาวน์โหลดแอปพลิเคชันดาวเหนือ การดาวน์โหลดแอปพลิเคชันตาข่ายประตูดอีกด้วย

ทั้งนี้ แอปพลิเคชันฉลาดรู้ประชามติยังสามารถเชื่อมโยงไปยังแอปพลิเคชันดาวเหนือที่เป็นแอปพลิเคชันสำหรับนำทางผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติไปยังหน่วยออกเสียงประชามติที่ตนเองมีสิทธิออกเสียงประชามติ และแอปพลิเคชันตาข่ายประตูดที่เป็นแอปพลิเคชันสำหรับแจ้งข่าวการทุจริตการออกเสียงประชามติทุกรูปแบบ รวมถึงสามารถเชื่อมโยงไปยังระบบการลงคะแนนใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตจังหวัด หากผู้ใช้งานมีความประสงค์

สามารถลงทะเบียนแจ้งใช้สิทธิออกเสียงนอกเขตได้เช่นกัน (กกด. เปิดตัวแอปฯ “ฉลาดู” ให้ค้นข้อมูลร่าง รธน.-ประชามติ, 2559)

แอปพลิเคชันฉลาดูรู้ประชามติจึงเป็นแอปพลิเคชันที่มีความครอบคลุมการทำประชามติที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและศึกษาเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยง่าย สะดวก ทุกที่ และทุกเวลา ซึ่งหมายความว่าอยู่ที่ไหนก็สามารถอ่านรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ และในเวลาใดก็ตามที่ต้องการจะเรียนรู้เนื้อหาของรัฐธรรมนูญ ก็สามารถที่จะอ่านจากโทรศัพท์มือถือของตนเองได้ตลอดเวลา

2. ช่องทางการสนับสนุนการออกเสียงประชามติ ในภารกิจกรอำนวยการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ โดยผ่านแอปพลิเคชันดาวเหนือ

ดาวเหนือโหลดแอปพลิเคชัน “ดาวเหนือ” ได้แล้ววันนี้

ดาวน์โหลดแอปพลิเคชันดาวเหนือ

ECT

Download on the App Store

Get it on Google play

- ✓ ค้นหาที่เลือกตั้ง
- ✓ เช็กข้อมูลสิทธิการเลือกตั้ง
- ✓ ใช้งานง่าย
- ✓ รวดเร็ว สะดวกสบาย

ดาวเหนือสำหรับ iPhone

สแกน QR Code ตามรูปภาพ ด้านล่างขวามือเพื่อดาวน์โหลดแอปดาวเหนือ App ในไอโฟน

ดาวเหนือสำหรับ Android

สแกน QR Code ตามรูปภาพ ด้านล่างขวามือเพื่อดาวน์โหลดแอปดาวเหนือ App ในไอโฟน

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.ect.go.th
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

แอปพลิเคชันดาวเหนือจัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ โดยจะเป็นการนำทางผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติไปยังหน่วยออกเสียงประชามติที่ตนมีสิทธิ เมื่อดาวน์โหลดแอปพลิเคชันดาวเหนือเรียบร้อยแล้ว ระบบจะให้กรอกเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ลงไปเพื่อค้นหา โดยระบบจะแสดงข้อมูลผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ซึ่งประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน หน่วยออกเสียงประชามติ ลำดับที่ สถานที่เลือกตั้ง และแผนที่ที่แสดงจุดพิกัดของสถานที่ออกเสียงประชามติ เพื่อให้ผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติสามารถเดินทางไปใช้สิทธิที่หน่วยออกเสียงประชามติได้ถูกต้อง และแม่นยำ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการออกเสียงประชามติและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

ทั้งนี้ ภาครัฐใช้ระยะเวลาถึง 1 ปี ในการพัฒนาแอปพลิเคชันดาวเหนือ โดยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและอาสาสมัครองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงไปกำหนดพิกัดสถานที่ที่เป็นหน่วยเลือกตั้งทั้ง 95,000 หน่วย แล้วนำมาจัดสร้างเป็นแอปพลิเคชันดาวเหนือ ภายใต้งบประมาณกว่า 150,000 บาท เพื่อรองรับการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญที่จะมีขึ้นในวันที่ 7 สิงหาคม 2559 และต่อเนื่องถึงการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นต่อไป (กกด. เปิดตัวแอป “ดาวเหนือ” ตรวจสอบสิทธิ์เลือกตั้ง – ประชามติร่าง รธน., 2559)

ที่มา : <http://www.thairath.co.th/content/566031>

อย่างไรก็ตาม แอปพลิเคชันดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดในส่วนของพื้นที่ห่างไกลที่มีปัญหาเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต แต่ส่วนใหญ่คนชนบทจะทราบถึงหน่วยเลือกตั้งที่ตนเองมีสิทธิอยู่แล้วเพราะจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงหน่วยเลือกตั้งบ่อย สำหรับข้อดีของแอปพลิเคชันดาวเหนือ คือ จะสามารถแก้ไขปัญหา ในเรื่องการเดินทางไปใช้สิทธิซึ่งจะเกิดขึ้นกับคนเมืองที่หน่วยเลือกตั้งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งแอปพลิเคชันดาวเหนือจะสามารถตอบโจทย์นี้ได้เป็นอย่างดี

3. ช่องทางการสนับสนุนการออกเสียงประชามติ ในภารกิจการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการออกเสียงประชามติ โดยผ่านแอปพลิเคชันตาสับประด

แอปพลิเคชันตาสับประดจัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกต่อประชาชนในการแจ้งเบาะแสของการทุจริตการเลือกตั้ง และด้วยความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัยของแอปพลิเคชันตาสับประด ข้อมูลจะถูกส่งเข้ามาดูแลและจัดเก็บรักษาอย่างปลอดภัยเพราะคำนึงถึงความปลอดภัยของพยาน และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการนำระบบดังกล่าวมาใช้

ที่มา : http://www.nsr.u.ac.th/News_detail.aspx?newsid=928

เมื่อดาวนโหลดแอปพลิเคชันตาสับประดแล้ว หากต้องการส่งข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตการออกเสียงประชามติ จะสามารถดำเนินการได้โดยกรอกหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน 13 หลัก และระบบจะให้ใส่ข้อมูล ประกอบด้วย จังหวัดที่เกิดเหตุ วันเวลาที่เกิดเหตุ (โดยประมาณ) สถานที่เกิดเหตุ รายละเอียดการกระทำผิด และสามารถแนบหลักฐานประกอบ (ไฟล์ภาพ ไฟล์เสียง และไฟล์วีดีโอ) โดยข้อมูลดังกล่าว

จะถูกส่งมายัง กกต. กลาง และ กกต. จังหวัดที่แจ้งเหตุ เพื่อให้ กกต. จังหวัด ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ได้ไปตรวจสอบเหตุที่รับแจ้งได้ทันที

แต่การรายงานข้อมูลการทุจริตการออกเสียงประชามติจะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นความจริง หากนำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งภาครัฐจะมีการกักเก็บข้อมูลที่ได้รับแจ้งและสืบค้นในกรณีที่น่าจะมีบุคคลใช้แอปพลิเคชันดังกล่าวเพื่อกลั่นแกล้งผู้ใดผู้หนึ่งหรือส่งข้อมูลที่เป็นเท็จ

นอกจากจะเป็นการแจ้งเหตุทุจริตการออกเสียงประชามติในเบื้องต้นแล้ว ยังมีขั้นตอนการให้ยืนยันว่าพร้อมเป็นพยานหรือไม่ ซึ่งจะมีขั้นตอนการสอบถามรายละเอียดเพื่อยืนยันเรื่องและตัวบุคคลอีกชั้นหนึ่ง โดยประชาชนที่แจ้งจะยืนยันเป็นพยานหรือไม่ก็ได้ ซึ่งในเรื่องพยานจะยังคงใช้กฎหมายคุ้มครองพยานในการดูแล (ทันสมัย! กกต. เปิดตัวแอปพลิเคชัน “ตา सबประรด” ให้ ปชช. แจ้งทุจริตออกเสียงประชามติ เริ่มเปิดให้ดาวน์โหลด 11 เม.ย. 59 ยัน ข้อมูลที่แจ้งให้ กกต. ทราบจะเป็นความลับ เพื่อความปลอดภัยของตัวคนแจ้ง, 2559)

การเพิ่มช่องทางให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการรายงานเหตุผิดปกติหรือเหตุทุจริตในการลงคะแนนออกเสียงประชามติหรือการเลือกตั้ง จะมีส่วนช่วยให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริต บริสุทธิ์ ยุติธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งภาครัฐมุ่งหวังว่าแอปพลิเคชันตา सबประรดจะเป็นอีกช่องทางที่ช่วยในการป้องปรามผู้ที่คิดจะทำการทุจริตให้เกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญที่จะมีขึ้น

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

การมีช่องทางสนับสนุนการออกเสียงประชามติผ่านแอปพลิเคชันภาครัฐบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการภาครัฐได้ง่ายและกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในด้านการรับรู้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการออกเสียงประชามติที่มาจากพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งที่ภาครัฐนำมาใช้ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองโดยการมีส่วนร่วมในการป้องปรามการทุจริตในการออกเสียงประชามติและการเลือกตั้งในอนาคต

บรรณานุกรม

- กกด. แดงเปิดตัวแอป “ตาสับปะรด” รับออกเสียงประชามติ. (24 มีนาคม 2559). **INDEPENDENT NEWS NETWORK**. สืบค้น 3 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.innnews.co.th/show/687364>
- กกด. เปิดตัวแอป “ดาวเหนือ” ตรวจสอบสิทธิ์เลือกตั้ง – ประชาชนติร่างรธน.. (22 มกราคม 2559). **ข่าวสด**. สืบค้น 2 มิถุนายน 2559 จาก http://www.khaosodonline.com/view_newsonline.php?newsid=1453400409
- กกด. เปิดตัวแอปพลิเคชัน “ฉลาดรู้ประชามติ”. (16 พฤษภาคม 2559). **คมชัดลึกออนไลน์**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20160516/227760.html>
- กกด. เปิดตัวแอปพลิเคชันดาวเหนือแล้ว. (21 มกราคม 2559). **สำนักข่าวไทย**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.tnamcot.com/content/385593>
- กกด. เปิดตัวแอปฯ “ฉลาดรู้ ประชามติ” ไว้ศึกษาหาความรู้ร่าง รธน.. (16 พฤษภาคม 2559). **ประชาชาติธุรกิจออนไลน์**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1463381522
- กกด. เปิดตัวแอปฯ “ฉลาดรู้” ให้ค้นข้อมูลร่าง รธน.-ประชามติ. (16 พฤษภาคม 2559). **ไทยรัฐออนไลน์**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/621026>
- กกด. เปิดตัวแอปฯ "ดาวเหนือ" อำนวยความสะดวกเลือกตั้ง. (21 มกราคม 2559). **โพสต์ทูเดย์**. สืบค้น 2 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.posttoday.com/politic/411600>
- กกด. เปิดตัวแอปฯ "ตาสับปะรด" ให้ ปชช. แจ้งทุจริต ออกเสียงประชามติ. (24 มีนาคม 2559). **ไทยรัฐออนไลน์**. สืบค้น 3 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/595571>
- กกด. เปิดตัวแอปพลิเคชัน “ฉลาดรู้ประชามติ” ให้ประชาชนเข้าถึงร่าง รธน.. (16 พฤษภาคม 2559). **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก <http://www2.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9590000049118>
- กกด. เปิดตัวแอปฯ “ดาวเหนือ” นำทางผู้ใช้สิทธิสู่หน่วย ลต.. (21 มกราคม 2559). **ไทยรัฐออนไลน์**. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/566031>
- กกด. เร่งพัฒนาแอปพลิเคชัน “ดาวเหนือ” อำนวยความสะดวกเลือกตั้ง-ลงประชามติ. (22 กรกฎาคม 2558). **ผู้จัดการออนไลน์**. สืบค้น 2 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9580000083099>
- ทันสมัย! กกด. เปิดตัวแอปพลิเคชัน “ตาสับปะรด” ให้ ปชช. แจ้งทุจริตออกเสียงประชามติ เริ่มเปิดให้ดาวน์โหลด 11 เม.ย. 59 ยัน ข้อมูลที่แจ้งให้ กกด. ทราบจะเป็นความลับ เพื่อความปลอดภัยของตัวคนแจ้ง. (24 มีนาคม 2559). **สำนักข่าวอิศรา**. สืบค้น 3 มิถุนายน 2559 จาก https://www.isranews.org/isra-news/item/45756-news_45756.html

“ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กำหนดวันออกเสียงประชามติ” (20 เมษายน 2559).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 133 ตอนที่ 32 ก, น. 11.

เปิดตัวแอป "ตาสับปรด" จับโกงโหวต! กกต. รับบัตรเลือกตั้ง ส.ส.ใบเดียวประหยัดขึ้น. (24 มีนาคม 2559).

ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้น 3 มิถุนายน 2559 จาก

<http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9590000030677>

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (6 มิถุนายน 2559). **ประชาสัมพันธ์แอปพลิเคชัน สำหรับให้ความรู้และ**

ความสะดวก เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ ในวันที่ 7 สิงหาคม 2559. สืบค้น 3 มิถุนายน 2559

จาก [http://www.nsrุ.ac.th/News_detail.aspx?newsid=928](http://www.nsrु.ac.th/News_detail.aspx?newsid=928)

รัฐบาลไทย. (8 พฤษภาคม 2559). **กระทรวงมหาดไทย สั่งการทุกจังหวัดเตรียมการสนับสนุนการออกเสียง**

ประชามติข้าราชการ 3 ด้าน คือ เร่งให้ความรู้สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ การอำนวยความสะดวก

และการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย. สืบค้น 1 มิถุนายน 2559 จาก

[http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-42-](http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-42-33/item/102919-id-102919?tmpl=component&print=1)

[33/item/102919-id-102919?tmpl=component&print=1](http://www.thaigov.go.th/index.php/th/news-ministry/2012-08-15-09-42-33/item/102919-id-102919?tmpl=component&print=1)

แอปฯ ตาสับปรด เผยชื่อ 'สุรนนท์' ส่อผิด ก.ม.ประชามติ ส่ง กกต. พิจารณา. (30 พฤษภาคม 2559).

ไทยรัฐออนไลน์. สืบค้น 3 มิถุนายน 2559 จาก <http://www.thairath.co.th/content/628515>